

Sūrat al-Ma‘ārij

(The Ascending Stairways, Lofty Stations)

سورة المعارج

Súrah – 70

No of Ayat – 44

English Translation : *Ali Quli Qara'i*

Urdu Translation : *Allamma Zeeshan Haider Jawadi*

Hindi Translation : *Farrukh Khan & Ahmed*

For any errors / comments please write to: rehanL@hotmail.com

Kindly recite Sura E Fatiha for Marhumeen of all those who have worked towards making this small work possible.

This is a 'Meccan' sūrah.

The surah that proclaims God to be the Lord of the heavenly ascents, LOFTY STATIONS, the points of rising from which the angels ascend to God. It takes its name after the phrase "of lofty stations" (*dhi al-ma'ārij*) in verse 3. The surah describes the Day of Judgement (verse 8). One of the opponents of the Prophet challenged him to hasten the punishment they had been threatened with (verse 1), so the foolishness of the disbelievers in denying the Resurrection (verse 6) is exposed (verse 36). The people who will be granted the Garden are described (verse 22).

It is narrated from the Holy Prophet (s.a.w.) that the reward for reciting this surah is equivalent to the total number of people who keep up prayer and safeguard the property which has been entrusted to them.

Imam Muhammad al-Baqir (a.s.) has said that the one who recites this surah will have his sins hidden on the Day of Judgement and he will enter *Jannah* alongside the Holy Prophet (s.a.w.). If a prisoner recites this surah, he will secure his release. Imam Ja'far as-Sadiq (a.s.) said that if this surah is recited before sleeping, one keeps safe from the temptations of *Shaitan*.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ

**O' Allāh send Your blessings on Muhammad
and the family of Muhammad.**

اے اللہ! رحمت فرما محمد و آل (ع) محمد پر

ऐ अल्लाह मुहम्मद और आले मुहम्मद पर अपनी सलामती रख

O' Allāh send Your blessings on Muhammad and the family of Muhammad

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

**In the Name of Allāh,
the All-beneficent, the All-merciful.**

عظیم اور دائمی رحمتوں والے خدا کے نام سے

अल्लाह के नाम से जो बड़ा कृपालु और अत्यन्त दयावान हैं।

bi-smi llāhi r-raḥmāni r-raḥīmi

سَأَلَ سَائِلٌ بِعَذَابٍ وَاقِعٍ ﴿١﴾

An asker asked for a punishment bound to befall

ایک مانگنے والے نے واقع ہونے والے عذاب کا سوال کیا

एक माँगनेवाले ने घटित होनेवाली यातना माँगी,

sa'ala sā'ilun bi-'aḍābin wāqi'in

لِّلْكَافِرِينَ لَيْسَ لَهُ دَافِعٌ ﴿٢﴾

—which none can avert from the faithless—

جس کا کافروں کے حق میں کوئی دفع کرنے والا نہیں ہے

جو इनकार करनेवालो के लिए होगी, उसे कोई टालनेवाला नहीं,

li-l-kāfirīna laysa lahū dāfi'un

﴿ ۳ ﴾ مِّنَ اللَّهِ ذِي الْمَعَارِجِ

from Allah, Lord of the lofty stations.

یہ بلندیوں والے خدا کی طرف سے ہے

वह अल्लाह की ओर से होगी, जो चढ़ाव के सोपानों का स्वामी है

mina llāhi dī l-ma'āriġi

تَعْرُجُ الْمَلَائِكَةُ وَالرُّوحُ إِلَيْهِ فِي يَوْمٍ كَانَ مِقْدَارُهُ
 خَمْسِينَ أَلْفَ سَنَةٍ ﴿٤﴾

**The angels and the Spirit ascend to Him in a day
 whose span is fifty thousand years.**

جس کی طرف فرشتے اور روح الامین بلند ہوتے ہیں اس ایک دن میں جس کی مقدار پچاس ہزار سال
 کے برابر ہے

فرشتے اور رُح (جبریل) उसकी ओर चढ़ते हैं, उस दिन में जिसकी अवधि पचास हज़ार वर्ष
 है

*ta 'ruġu l-malā 'ikatu wa-r-rūḥu 'ilayhi fī yawmin kāna miqdāruhū ḥamsīna 'alfa
 sanatin*

﴿ ٥ ﴾ فَاصْبِرْ صَبْرًا جَمِيلًا

So be patient, with a patience that is graceful.

لہذا آپ بہترین صبر سے کام لیں

अतः धैर्य से काम लो, उत्तम धैर्य

fa-ṣbir ṣabran ġamīlan

﴿ ٦ ﴾ إِنَّهُمْ يَرَوْنَهُ بَعِيدًا

Indeed they see it to be far off,

یہ لوگ اسے دور سمجھ رہے ہیں

वे उसे बहुत दूर देख रहे हैं,

'innahum yarawnahū ba'īdan

﴿ ٧ ﴾ وَنَرَاهُ قَرِيبًا

and We see it to be near.

اور ہم اسے قریب ہی دیکھ رہے ہیں

किन्तु हम उसे निकट देख रहे हैं

wa-narāhu qarīban

﴿ ٨ ﴾ يَوْمَ تَكُونُ السَّمَاءُ كَالْمُهْلِ

The day when the sky will be like molten copper,

جس دن آسمان پگھلے ہوئے تانبے کے مانند ہوجائے گا

जिस दिन आकाश तेल की तलछट जैसा काला हो जाएगा,

yawma takūnu s-samā' u ka-l-muhli

﴿ ٩ ﴾ وَتَكُونُ الْجِبَالُ كَالْعِهْنِ

and the mountains like [tufts of] dyed wool,

اور پہاڑ دھنکے ہوئے اون جیسے

और पर्वत रंग-बिरंगे ऊन के सदृश हो जाएँगे

wa-takūnu l-ğibālu ka-l-'ihni

وَلَا يَسْأَلُ حَمِيمٌ حَمِيمًا ﴿١٠﴾

and no friend will inquire about [the welfare of his]
friend,

اور کوئی ہمدرد کسی ہمدرد کا پرساںِ حال نہ ہوگا

کوئی मित्र किसी मित्र को न पूछेगा,

wa-lā yas'alu ḥamīmun ḥamīman

يُبَصِّرُونَهُمْ ج يَوْمَ يُؤَدُّ الْمُجْرِمُ لَوْ يَفْتَدِي مِنْ عَذَابِ يَوْمِئِذٍ

بَيْنِهِ ﴿ ۱۱ ﴾

[though] they will be placed within each other's sight.

The guilty one will wish he could ransom himself from the punishment of that day at the price of his children,

وہ سب ایک دوسرے کو دکھائے جائیں گے تو مجرم چاہے گا کہ کاش آج کے دن کے عذاب کے بدلے اس کی اولاد کو لے لیا جائے

हालाँकि वे एक-दूसरे को दिखाए जाएँगे। अपराधी चाहेगा कि किसी प्रकार वह उस दिन की यातना से छूटने के लिए अपने बेटों,

yubaṣṣarūnahum yawaddu l-muğrimu law yaftadī min 'adābi yawmi' idin bi-banīhi

﴿ ۱۲ ﴾ وَصَاحِبَتِهِ وَأَخِيهِ

his spouse and his brother,

اور بیوی اور بھائی کو

अपनी पत्नी , अपने भाई

wa-ṣāḥibatihī wa-'aḥīhi

﴿ ۱۳ ﴾ وَفَصِيلَتِهِ الَّتِي تُؤْوِيهِ

his kin which had sheltered him

اور اس کنبہ کو جس میں وہ رہتا تھا

और अपने उस परिवार को जो उसको आश्रय देता है,

wa-faṣīlatihi llatī tu 'wīhi

﴿ ١٤ ﴾ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا ثُمَّ يُنْجِيهِ

and all those who are upon the earth, if that might deliver him.

اور روئے زمین کی ساری مخلوقات کو اور اسے نجات دے دی جائے

और उन सभी लोगों को जो धरती में रहते हैं, फ़िदया (मुक्ति-प्रतिदान) के रूप में दे डाले फिर वह उसको छुटकारा दिला दे

wa-man fī l-'arḍi ġamī'an ṭumma yunġīhi

﴿ ۱۵ ﴾ كَلَّا إِنَّهَا لَأَنْزَلٌ

Never! Indeed it is a blazing fire,

ہرگز نہیں یہ آتش جہنم ہے

कदापि नहीं! वह लपट मारती हुई आग है,

kallā 'innahā laẓā

﴿ ١٦ ﴾ نَزَّاعَةٌ لِّلشَّوَىٰ

which strips away the scalp.

کھال اتار دینے والی

जो मांस और त्वचा को चाट जाएगी,

nazzā'atan li-š-šawā

﴿ ١٧ ﴾ تَدْعُو مَنْ أَدْبَرَ وَتَوَلَّى

It invites him who has turned back [from the truth] and forsaken [it],

ان سب کو آواز دے رہی ہے جو منہ پھیر کر جانے والے تھے

उस व्यक्ति को बुलाती है जिसने पीठ फेरी और मुँह मोड़ा,

tad'ū man 'adbara wa-tawallā

﴿ ۱۸ ﴾ وَجَمَعَ فَأَوْعَى

amassing [wealth] and hoarding [it].

اور جنہوں نے مال جمع کر کے بند کر رکھا تھا

और (धन) एकत्र किया और सैंत कर रखा

wa-ğama 'a fa-'aw'ā

﴿ ۱۹ ﴾ إِنَّ الْإِنْسَانَ خُلِقَ هَلُوعًا

Indeed man has been created covetous:

بیشک انسان بڑا لالچی ہے

निस्संदेह मनुष्य अधीर पैदा हुआ है

'inna l-'insāna ḥuliqa halū'an

﴿ ٢٠ ﴾ إِذَا مَسَّهُ الشَّرُّ جَزُوعًا

anxious when an ill befalls him

جب تکلیف پہنچ جاتی ہے تو فریادی بن جاتا ہے

जि उसे तकलीफ़ पहुँचती है तो घबरा उठता है,

'idā massahu š-šarru ġazū'an

﴿ ٢١ ﴾ وَإِذَا مَسَّهُ الْخَيْرُ مَنُوعًا

and grudging when good comes his way

اور جب مال مل جاتا ہے تو بخیل ہو جاتا ہے

किन्तु जब उसे सम्पन्नता प्राप्त होती ही तो वह कृपणता दिखाता है

wa-'idā massahu l-ḥayru manū'an

إِلَّا الْمُصَلِّينَ ﴿٢٢﴾

—[all are such] except the prayerful,

علاوہ ان نمازیوں کے

किन्तु नमाज़ अदा करनेवालों की बात और है,

'illā l-muṣallīna

﴿ ۲۳ ﴾ الَّذِينَ هُمْ عَلَى صَلَاتِهِمْ دَائِمُونَ

those who are persevering in their prayers

جو اپنی نمازوں کی پابندی کرنے والے ہیں

جو अपनी नमाज़ पर सदैव जमें रहते हैं,

allaḍīna hum 'alā ṣalātihim dā'imūna

﴿ ٢٤ ﴾ وَالَّذِينَ فِي أَمْوَالِهِمْ حَقٌّ مَّعْلُومٌ

and in whose wealth there is a known right

اور جن کے اموال میں ایک مقررہ حق معین ہے

और जिनके मालों में

wa-llaḍīna fī 'amwālihim ḥaqqun ma'lūmun

﴿ ٢٥ ﴾ لِّسَّائِلِ وَالْمَحْرُومِ

for the beggar and the deprived,

مانگنے والے کے لئے اور نہ مانگنے والے کے لئے

माँगनेवालों और वंचित का एक ज्ञात और निश्चित हक़ होता है,

li-s-sā'ili wa-l-maḥrūmi

﴿ ۲۶ ﴾ وَالَّذِينَ يُصَدِّقُونَ بِيَوْمِ الدِّينِ

and who affirm the Day of Retribution,

اور جو لوگ روز قیامت کی تصدیق کرنے والے ہیں

جو बदले کے दिन کو سत्य मानتے ہیں،

wa-lladīna yuṣaddiqūna bi-yawmi d-dīni

﴿ ۲۷ ﴾ وَالَّذِينَ هُمْ مِّنْ عَذَابِ رَبِّهِمْ مُّشْفِقُونَ

and those who are apprehensive of the punishment of
their Lord

اور جو اپنے پروردگار کے عذاب سے ڈرنے والے ہیں

جو اپنے رب کی یااتنا سے ڈرتے ہیں -

wa-llaḍīna hum min 'aḍābi rabbihim mušfiqūna

﴿ ۲۸ ﴾ إِنَّ عَذَابَ رَبِّهِمْ غَيْرُ مَأْمُونٍ

(there is indeed no security from the punishment of their Lord)

بیشک عذاب پروردگار بے خوف رہنے والی چیز نہیں ہے

उनके रब की यातना है ही ऐसी जिससे निश्चिन्त न रहा जाए -

'inna 'aḍāba rabbiḥim ḡayru ma'mūnin

﴿ ٢٩ ﴾ وَالَّذِينَ هُمْ لِأَفْئَاتِهِمْ حَافِظُونَ

and those who guard their private parts

اور جو اپنی شرمگاہوں کی حفاظت کرنے والے ہیں

جو اپنے गुप्तांगों की रक्षा करते हैं।

wa-lladīna hum li-furūğihim ḥāfīzūna

إِلَّا عَلَىٰ أَزْوَاجِهِمْ أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُمْ فَإِنَّهُمْ غَيْرُ
 مَلُومِينَ ﴿ ٣٠ ﴾

(except from their spouses and their slave women, for
 then they are not blameworthy;

علاوہ اپنی بیویوں اور کنیزوں کے کہ اس پر ملامت نہیں کی جاتی ہے

अपनी पत्नि यों या जो उनकी मिल्क में हो उनके अतिरिक्त दूसरों से तो इस बात पर उनकी
 कोई भर्त्सना नहीं। -

illā 'alā 'azwāğihim 'aw mā malakat 'aymānuhum fa-'innahum ġayru malūmīna

فَمَنْ ابْتَغَىٰ وَرَاءَ ذَلِكَ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْعَادُونَ

﴿ ۳۱ ﴾

but whoever seeks beyond that —it is they who are the transgressors)

پھر جو اس کے علاوہ کا خواہشمند ہو وہ حد سے گزر جانے والا ہے

किन्तु जिस किसी ने इसके अतिरिक्त कुछ और चाहा तो ऐसे ही लोग सीमा का उल्लंघन करनेवाले है।-

fa-mani btaḡā warā 'a dālika fa-'ulā 'ika humu l-'ādūna

﴿ ۳۲ ﴾ وَالَّذِينَ هُمْ لِأَمَانَاتِهِمْ وَعَهْدِهِمْ رَاعُونَ

and those who keep their trusts and covenants,

اور جو اپنی امانتوں اور عہد کا خیال رکھنے والے ہیں

जो अपने पास रखी गई अमानतों और अपनी प्रतिज्ञा का निर्वाह करते हैं,

wa-lladīna hum li-'amānātihim wa-'ahdihim rā'ūna

﴿ ۳۳ ﴾ وَالَّذِينَ هُمْ بِشَهَادَاتِهِمْ قَائِمُونَ

and those who are observant of their testimonies,

اور جو اپنی گواہیوں پر قائم رہنے والے ہیں

جو अपनी गवाहियों पर कायम रहते हैं,

wa-llaḍīna hum bi-šahādātihim qā'imūna

﴿ ۳۴ ﴾ وَالَّذِينَ هُمْ عَلَى صَلَاتِهِمْ يُحَافِظُونَ

and those who are watchful of their prayers.

اور جو اپنی نمازوں کا خیال رکھنے والے ہیں

और जो अपनी नमाज़ की रक्षा करते हैं

wa-llaḍīna hum 'alā ṣalātihim yuḥāfiẓūna

أُولَئِكَ فِي جَنَّاتٍ مُّكْرَمُونَ ﴿٣٥﴾

They will be in gardens, held in honour.

یہی لوگ جنّت میں باعزت طریقہ سے رہنے والے ہیں

वही लोग जन्नतों में सम्मानपूर्वक रहेंगे

'ulā'ika fī ġannātin mukramūna

﴿ ۳۶ ﴾ فَمَالِ الَّذِينَ كَفَرُوا قِبَلِكَ مُهْطِعِينَ

What is the matter with the faithless that they scramble toward you

پھر ان کافروں کو کیا ہو گیا ہے کہ آپ کی طرف بھاگے چلے آرہے ہیں

فیر ان انکار کرنے والو کو کیا ہوا ہے کی وے تومہاری اور دوڑے چلے آ رہے ہے؟

fa-mā-li llaḍīna kafarū qibalaka muḥṭi'īna

﴿ ۳۷ ﴾ عَنِ الْيَمِينِ وَعَنِ الشِّمَالِ عِزِينَ

from the left and the right in batches?

داہیں بائیں سے گروہ در گروہ

दाएँ और बाएँ से गिरोह के गिरोह

'ani l-yamīni wa-'ani š-šimāli 'izīna

أَيُّطَمَعُ كُلُّ امْرِئٍ مِّنْهُمْ أَنْ يُدْخَلَ جَنَّةَ نَعِيمٍ

﴿ ٣٨ ﴾

Does each man among them hope to enter the garden of bliss?

کیا ان میں سے ہر ایک کی طمع یہ ہے کہ اسے جنت النعیم میں داخل کر دیا جائے

क्या उनमें से प्रत्येक व्यक्ति इसकी लालसा रखता है कि वह अनुकम्पा से परिपूर्ण जन्नत में प्रविष्ट हो?

'a-yaṭma 'u kullu mri'in minhū 'an yudḥala ḡannata na 'īmin

﴿ ۳۹ ﴾ كَلَّا إِنَّآ صَلَّٰٓءِۙ خَلَقْنَاهُمْ مِّمَّا يَعْلَمُونَ

Never! Indeed We created them from what they know.

ہرگز نہیں انہیں تو معلوم ہے کہ ہم نے انہیں کس چیز سے پیدا کیا ہے

कदापि नहीं, हमने उन्हें उस चीज़ से पैदा किया है, जिसे वे भली-भाँति जानते हैं

kallā 'innā ḥalaqnāhum mimmā ya'lamūna

فَلَا أُقْسِمُ بِرَبِّ الْمَشَارِقِ وَالْمَغَارِبِ إِنَّا لَقَادِرُونَ

﴿ ٤٠ ﴾

**So I swear by the Lord of the easts and the wests that
We are able**

میں تمام مشرق و مغرب کے پروردگار کی قسم کھا کر کہتا ہوں کہ ہم قدرت رکھنے والے ہیں

अतः कुछ नहीं, मैं क़सम खाता हूँ पूर्वी और पश्चिमों के रब की, हमे इसकी सामर्थ्य प्राप्त है

fa-lā 'uqsimu bi-rabbi l-mašāriqi wa-l-maḡāribi 'innā la-qādirūna

عَلَىٰ أَنْ نُبَدِّلَ خَيْرًا مِّنْهُمْ وَمَا نَحْنُ بِمَسْبُوقِينَ

﴿ ٤١ ﴾

to replace them by [others] better than them and We are not to be outmaneuvered.

اس بات پر کہ ان کے بدلے ان سے بہتر افراد لے آئیں اور ہم عاجز نہیں ہیں

कि उनकी उनसे अच्छे ले आएँ और हम पिछड़ जानेवाले नहीं है

'alā 'an nubaddila ḥayran minhum wa-mā naḥnu bi-masbūqīna

فَذَرُهُمْ يَخُوضُوا وَيَلْعَبُوا حَتَّىٰ يُلَاقُوا يَوْمَهُمُ الَّذِي
يُوعَدُونَ ﴿٤٢﴾

So leave them to gossip and play until they encounter their day, which they are promised:

لہذا انہیں چھوڑ دیجئے یہ اپنے باطل میں ڈوبے رہیں اور کھیل تماشہ کرتے رہیں یہاں تک کہ اس دن سے ملاقات کریں جس کا وعدہ کیا گیا ہے

अतः उन्हें छोड़ो कि वे व्यर्थ बातों में पड़े रहें और खेलते रहे, यहाँ तक कि वे अपने उस दिन से मिलें, जिसका उनसे वादा किया जा रहा है,

fa-darhum yahūdū wa-yal'abū ḥattā yulāqū yawmahumu llaḍī yū'adūna

يَوْمَ يَخْرُجُونَ مِنَ الْأَجْدَاثِ سِرَّاءَ كَأَنَّهُمْ إِلَىٰ نُصُبٍ
يُوفِضُونَ ﴿٤٣﴾

the day when they emerge from the graves, hastening,
as if racing toward a target,

جس دن یہ سب قبروں سے تیزی کے ساتھ نکلیں گے جس طرح کسی پرچم کی طرف بھاگے جارہے ہوں

جس دن وہ کبروں سے تیزی کے ساتھ نکلےں گے جیسے کسی نشان کی اور دوڑے جا رہے ہیں،

yawma yaḥruġūna mina l-'aġdāṭi sirā'an ka-'annahum 'ilā nuṣubin yūfiḍūna

خَاشِعَةً أَبْصَارُهُمْ تَرْهَقُهُمْ ذِلَّةٌ ذٰلِكَ الَّذِي
 كَانُوا يُوعَدُونَ ﴿٤٤﴾

with a humbled look [in their eyes], overcast by
 abasement. That is the day they had been promised.

ان کی نگاہیں جھکی ہوں گی اور ذلت ان پر چھائی ہوگی اور یہی وہ دن ہوگا جس کا ان سے وعدہ
 کیا گیا ہے

उनकी निगाहें झुकी होंगी, ज़िल्लत उनपर छा रही होगी। यह है वह दिन जिससे वह डराए
 जाते रहे है

ḥāšī'atan 'abṣāruhum tarhaquhum dillatun dālika l-yawmu llaḍī kānū yū'adūna

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ

**O' Allāh send Your blessings on Muhammad
and the family of Muhammad.**

اے اللہ! رحمت فرما محمد و آل (ع) محمد پر

ऐ अल्लाह मुहम्मद और आले मुहम्मद पर अपनी सलामती रख

O' Allāh send Your blessings on Muhammad and the family of Muhammad

**Please recite
Sūra E Fātiḥa
for
ALL MARHUMEEN**

For any errors / comments please write to: rehanL@hotmail.com

Kindly recite Sura E Fatiha for Marhumeen of all those who have worked towards making this small work possible.